

PARTITUR

Hanne Tofte Jespersen

STRYGEKVARTET NO.1

"UROLIGE TIDER"

til Nordic String Quartet

2020

Hanne Tofte Jespersen: STRYGEKVARTET NO.1 "Urolige Tider" © 2020

Bestillingværk til projekt "UROLIGE TIDER - Haydn-Tofte Jespersen-Britten"
bestilt af Kammermusikforeningen BRAGE,
med tilskud til komponisthonorar fra Augustinus Fonden, Statens Kunstfond
og Dansk Komponistforening / Koda Kultur.

Strygekvartetprojektet UROLIGE TIDER er udviklet i et samarbejde mellem Nordic String Quartet, komponisten og fem danske musikforeninger på initiativ af BRAGE i Randers.

Udgangspunktet har været at få en ny strygekvartet skrevet bevidst ind i en historisk og programmæssig kontekst, der spænder fra slutningen af 1700-tallet til nu. Heri ligger en vision om både at give nutidens publikum en kunstnerisk oplevelse af historisk spændvidde og skabe rum for refleksion over den.

Valget faldt på Haydns Op.76,2 "Kvinten" fra 1797-98 og Brittens 1. strygekvartet fra 1941 - og hvorfor nu det?

Joseph Haydn (1732-1809) skrev sine sidste seks strygekvartetter, mens truslen om krig i Europa rykkede tættere og tættere på. Den franske revolution 1789 og suspendering af kongemagten, krigserklæringer og henrettelser i årene derefter havde sat spørgsmålstegn ved den gamle adels rolle i en verdensorden, som ikke mindst det østrig-ungarske kejserdømme havde været garanteret for. Haydns arbejdsgiver i næsten 30 år, fyrsteslægten Esterhazy, hørte til blandt Østrig-Ungarns mest velhavende, og Østrigs kejser Joseph 2. var til sin død i 1790 en kunstens mæcen.

I årene omkring den franske revolution flygtede franske musikere til London, som blev centrum for musikalsk nyskabelse. Haydn rejste dertil flere gange, og med sit sene opus fra slutningen af 1790'erne fornyede han endnu engang strygekvartetgenren. Vel er Opus 76 kendetegnet ved klassikkens harmoniske balancekunst og ynde, men med vital udforskning af både satsformer og rytmik anviser Haydn helt nye veje.

Knap 150 år efter, i de første år af 2.verdenskrig skrev Benjamin Britten (1913-76) sin Strygekvartet No.1 i USA. I 1939 havde Britten forladt England sammen med partneren, tenoren Peter Pears. Begge var pacifister, og årene op til havde for komponisten været præget af både personlige og kunstneriske udfordringer.

Bestillingen i 1941 på en strygekvartet fra en af "den nye verdens" kunstmæcener, Elizabeth Sprague Coolidge, var kærkommen. Men trods en kunstnerisk frugtbar USA-tid med mange opgaver og succesfuld modtagelse besluttede Britten og Pears at vende tilbage til England. På den lange sørejse over Atlanten i 1942 genskrev Britten sit lysende korværk over W.H.Auden's hyldestdigt til musikkens skytsengel *Hymn to St Cecilia*. Strygekvartetten havde han ladet begynde sfærisk, nærmest korisk, for derefter at udfolde dens tematikker med intens rytmisk fremdrift.

I livtag med strygekvartetgenren har det for mig udgjort en kæmpe inspiration at skulle dykke ned i værker af de to mestre, Haydn og Britten, og tage afsæt i noget, der havde "urolige Europa" til fælles med starten af det 21.årh. Det er blevet til et værk, som formmæssigt læner sig op af den klassiske strygekvartetets fire sats.

"Urolige Tider" åbner med inspiration fra både Britten og Haydn. 1.satsens nedadgående kvart findes indlejret i Hymn to St Cecilia. Som ung var jeg med til at opføre korværket, og dets indledende basgang med en faldende kvart blev ved med at melde sig i bevidstheden, da jeg nærmede mig strygekvartet-opgaven. Denne kvart er blevet en hilsen til Haydns nedadgående kvint, der ligger til grund for tilnavnet "Kvinten"(en undertitel som ikke stammer fra Haydns hånd, men er tilføjet af eftertiden). I 2019 gav kvarten, så snart den blev rytmisk kondenseret, et konfliktfyldt materiale fra sig.

I arbejdet med 2.sats Andante dukkede brudstykker af Haydns Andante fra Op.76,2 op. De udgør nu en kontrapunktisk modstemme i Urolige Tidernes variationssats, hvis enkle tema er nyskrevet.

3.sats "Burlesque" i al dens absurditet ved jeg ikke, hvor kom fra. Men ved slutningen af arbejdet med denne min første strygekvartet dukkede corona covid-19 op på arenaen og gjorde 2020 til yderst urolige tider over hele kloden. Længslen efter dyb fred har jeg søgt at udfolde i den afsluttende 4. sats, inspireret af en gammel gælisk tekst, en såkaldt *eola* fra en tradition med helende digte. Sidste afsnit er en Hommage à Britten; den vender tilbage til harmonikken fra Hymn to St Cecilia og mit eget koriske udgangspunkt.

Hanne Tofte Jespersen, april 2020

1. Adagio - Allegro Vivace - Meno mosso s.4
2. Andante s.12
Tema con variazioni - Hommage à Haydn
3. Burlesque s.18
4. Largo s.23
Deep Peace - Hommage à Britten

samlet varighed ca. 23:30 min.

"UROLIGE TIDER - Haydn-Tofte Jespersen-Britten"

2.Andante

Tema con variazioni - Hommage à Haydn

Andante ♩ = 76

A

Hanne Tofte Jespersen © 2019

Musical score for measures 1-7. The score is for Violin 1, Violin 2, Viola, and Violoncello. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The tempo is Andante with a metronome marking of ♩ = 76. A box labeled 'A' is placed above the first measure. The Viola part starts with a triplet of eighth notes marked *mf* and *portato, semplice*. The Violoncello part has a *p* dynamic marking at the end of the first system.

Musical score for measures 8-14. The score is for Violin 1, Violin 2, Viola, and Violoncello. The key signature changes to two sharps (F# and C#) at measure 8. The Viola part has a *mf* dynamic marking. The Violin 1 part has a *dolce cantabile* marking and features triplet eighth notes. The Violoncello part has a *p* dynamic marking.

Musical score for measures 15-21. The score is for Violin 1, Violin 2, Viola, and Violoncello. The key signature remains two sharps (F# and C#). The Violin 1 part features triplet eighth notes. The Violoncello part has a *p* dynamic marking.

21 **B**

Vln.1

Vln.2

Vla.

Vc.

pizz.

mp

mp *espress.*

pizz.

mp

28

Vln.1

Vln.2

Vla.

Vc.

34

Vln.1

Vln.2

Vla.

Vc.

arco

mf

f

arco

mf

f

pizz.

41 **C** *portato, semplice*

Vln.1 *mp* pizz. *sfz* *sfz*

Vln.2 *p*

Vla. *con sord. portato, semplice* *mp*

Vc. *p*

47

Vln.1

Vln.2

Vla. 3 3 3 3 3 3

Vc. 3 3 3 3 3 3

52

Vln.1 *arco* *f* 3

Vln.2 *f* 3 3

Vla. *senza sord.* *f* 3 3

Vc. *f* 3 3 3 3 3

57 **D**

Vln.1 *p semplice* *sfz* *cresc. poco a poco*

Vln.2 *p semplice pizz.*

Vla. *p*

Vc. *p*

64

Vln.1 *sfz* *mf*

Vln.2 *cresc. poco a poco* *mf*

Vla. *cresc. poco a poco* *mf*

Vc. *cresc. poco a poco* *mf*

69 **E**

Vln.1 *f* *f sempre 2nd più energetico*

Vln.2 *sfz f* *sfz* *f sempre 2nd più energetico*

Vla. *f* *arco* *f sempre 2nd più energetico*

Vc. *f*

prima volta
bar no. 73-75,1 TACET

75

Vln.1
Vln.2
Vla.
Vc.

arco

f sempre
2nd più energetico

This system contains measures 75 through 78. It features four staves: Violin 1, Violin 2, Viola, and Violoncello. The Violin 1 part is highly active with sixteenth-note triplets and accents. The Violin 2 part plays chords with triplets. The Viola part has a steady eighth-note pulse with triplets. The Violoncello part is marked 'arco' and features a melodic line with triplets. The dynamic marking is *f* sempre, and the instruction '2nd più energetico' is present.

79

Vln.1
Vln.2
Vla.
Vc.

This system contains measures 79 through 83. The Violin 1 part continues with sixteenth-note triplets and accents. The Violin 2 part plays chords with triplets. The Viola part has a steady eighth-note pulse with triplets. The Violoncello part has a melodic line with triplets. The dynamic marking is *f* sempre, and the instruction '2nd più energetico' is present.

84

Vln.1
Vln.2
Vla.
Vc.

cresc.
cresc.
cresc.
pizz.
pizz.
cresc.

This system contains measures 84 through 87. It features a first ending (1.) and a second ending (2.). The Violin 1 part has sixteenth-note triplets and accents, followed by a first ending and then rests. The Violin 2 part has chords with triplets and a first ending, followed by a second ending. The Viola part has a steady eighth-note pulse with triplets, followed by a first ending and then rests. The Violoncello part has a melodic line with triplets, followed by a first ending and then rests. The dynamic marking is *f* sempre, and the instruction '2nd più energetico' is present.

F

89 con sord. *p*

Vln.1 *p*

Vln.2 *p*

Vla. *p*

Vc. *p* arco

93 *mp* sic

Vln.1 *mp* sic

Vln.2 *mp* sic

Vla. *mf* sic arco

Vc. *mf* sic

poco rit. . . . . **Meno mosso** ♩=69 **Fine**

98 *mf* *f* *pizz.*

Vln.1 *mf* *f* *pizz.*

Vln.2 *mf* *f* *pizz.*

Vla. *f* *pizz.*

Vc. *sfz f* *pizz.*

G.P. senza sord.